

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XX. De resignationibus & devolutionibus.

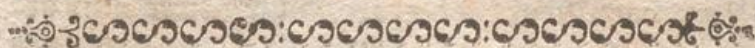
[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

stro ad omnes peregrinos intuitu omnis generis beneficiorum extensum est ⁴.

1) C. 5. X. de cler. conjug. 2) C. 2. 3. X. de fil. presb.

3) Reg. 20. cancell. Innoc. X.

4) Ed. Carol. VII. an. 1431. Statut. Blesens. art. 14.

C A P. XX.

DE RESIGNATIONIBUS ET
DEVOLUTIONIBUS.

I.

Beneficia
resignari
possunt;

BENEFICIUM conferri nequit, nisi vacet: vacat autem vel morte, vel resignatione, vel devolutione. Datur enim beneficium ad dies vitæ, quo *titulatus* invitus, nisi ex causa criminis, privari nequit: resignare tamen, h. e. sponte id collatori refutare, & collator resignationem vel admittere, vel denegare potest, & beneficiarium cogere, ut in officio permaneat, si id e re Ecclesiæ esse arbitretur. Idque veterum instituto ¹. Qui beneficium pure resignavit, ei collator aliud conferre, & si duo simul renuntiant, alterum in alterius locum transferre potest, quod est fundamentum *permutationum* ², quibus Ecclesiæ utilitas proposita esse debet, si v. gr. episcopus persuasus, parochum meliorem operam navaturum in alia parochia ³. Ad ipsos autem nullum inde emolumentum redundare debet, pactionesque ea de re in itæ pro simoniaciis habentur ⁴.

1) THOMASS. part. 4. l. 2. c. 17. 2) C. 1. X. de renunt.

3) C. 3. X. de rer. permut. 4) C. 7. eod.

II. SED recentiores canonum interpretes contendunt papam hanc simoniæ speciem, quæ tantum juris sit ecclesiastici, remittere posse. Hinc admittunt pactiones non solum in permutandis, sed etiam in resignandis beneficiis in *favorem tertii* h. e. ut alii conferatur beneficium, quod absque eo non resignatum intelligeretur¹. Nondum CC. anni sunt, ex quo moribus hoc prope invaluit²: quod etiamnum ita frequentatur, ut vulgo beneficia habeantur veluti in patrimonio, quæ pro lubitu in alios transferri possint, & in quæ agnatis plus juris, quam aliis.

- 1) *Gloss. in c. 4 de pact. verbo illicita, & in c. 12. de off. deleg. v. dimittere.* 2) THOMASS. *ib. n. 15.*

III. IN tanta igitur resignandi facilitate omnibus modis impediabantur vacantia per mortem. Nam qui viribus se destitui animadverterent, nihil prius habuere, quam ut, dum spirarent, resignarent, sæpe etiam in ultimis. Huic dolo obviam ivit cancellaria Romana¹, qua sancitum, ut, si quis infirmus resignasset, & intra *viceſimum* exspirasset, provisio nulla, & beneficium morte vacuum reputaretur. Sed solemne est hanc regulam infringere, quam e Francia exulare certum. Interim prohibitum est, ne mortes beneficiorum, ne cadavera celentur, quod grave crimen reputatur².

- 1) *Reg. 19. Innoc. X. de infirmis.*
2) *Ordin. 1539. §0, §4. & c. declar. 1617.*

IV. ALIUS impediendi vacantiam per mortem modus fuit, quo quis salvo beneficio

sed male
in favo-
rem ter-
tii ex pa-
cto resi-
gnantur.

quum
hoc mo-
do impe-
diantur
vacantiæ.

quod sit
etiam alio
modo.

resignat, & resignatario *acta provisionis* procurat sub conditione; ut secretum teneat usque ad decessum resignantis. Cui medetur Cancellaria¹ fanciendo, resignationes nullas esse, nisi publicentur, & nisi resignatarius Romæ provifus intra semestre, domi intra menstruum spatium, possessionem arripiat. Alias si resignans in *possessione* moritur, beneficium morte vacuum censetur. Si vivit post semestre, resignatarius eum ejicere potest intra triennium: nam post triennium novum titulum nactus videtur. *ex decreto de pacificis, an. 1646.*

1) *Regul. 36. de publicandis.*

cautela
resignan-
sium.

V. NOVISSIMIS temporibus favor resignantis prævaluit, quem ejici nolunt. Unde novæ regulæ: procurationem ad resignandum faciendam coram notario specialiter conceptam; impuberes ad resignandum inhabiles esse; procurationem, nisi resignatio sequatur intra annum, nullam esse, quippe præsumtive revocatam; revocari posse integra. Aper- tus est etiam regressus ad beneficia resignata tribus casibus¹. Primus est recuperatæ valetudinis, vetuti si quis in periculoso morbo metu mortis & cum tacita regrediendi conditione resignasset. Alter est minoris ætatis, veluti si quis minor XXV. annis invito patre vel tutore inductus est ad resignandum². Tertius est defectus adimpletæ cujusvis conditionis: quo ipso resignationes faciem civilium contractuum induerunt. Concilium Tridentinum³ omnes cujuscumque generis regressus, & quid-

quid in beneficiis hæreditatem sapit, ex præscripto veterum canonum prohibuit, decuitque horum sanctitatem corruptelis recentiorum esse præferendam.

1) Louet B. 13. Le Prêtre cent. 1. c. 88.

2) Louet B. 7. 3) Sess. 25. Ref. c. 7.

VI. VACANTIA per devolutionem incidit, quoties collator providit personam indignam. Non enim variare, ac digniorem personam eligere potest, sed jure suo ista vice cadit. Hoc non confundendum est cum jure devolutionis ob negligentiam, de quo cap. 14. licet utrumque eandem habeat originem. Eodem pertinet inhabilitas post collationem superveniens: nam si titulatus, postquam canonice provisus est, incidit in quamdam irregularitatem, aut crimen committit, quod privationem beneficii involvit, beneficium per devolutionem vacare dicitur. Et tamen hoc casu ordinarius providere potest, æque ac si beneficium vel morte vel dimissione simplice vacasset. Licet devolutio sit ex causis, quibus beneficium ipso jure vacat; titulatus tamen resignare potest, donec devolutarius compareat possessionemque significet. Id solum dispicitur, ut ecclesia quocumque modo liberetur a possessore indigno¹. Ceterum devolutarii persona odiosa est, quum sæpius studio proprii commodi, quam pietate, excitetur. Unde provisioni ejus causa devolutionis specialis inferenda; possessio intra annum arripienda; trimestri post actio intentanda; cautio præstanda in ingressu, & beneficium non nisi post sententiam percipiendum².

quid sit
devolutio?

1) *Brod. in Louet. B. 10.*2) *Ed. 1637. decl. 1646. stat. Bles. art. 46.*

C A P. X X I.
DE FORMA PROVISIONUM.

I.

Provisio-
nes sunt
diploma-
ta collato-
rum.

FORMA *provisionum* generatim est diploma collatoris, quo indicat, se conferre huic vel illi hoc vel illud beneficium, hoc vel illo modo vacuum. Dirigitur autem vel ad ipsum *provisum*, vel ad eos, a quibus recipiendus est vel in possessionem mittendus. Si collatio libera est, collator ordinarius semper proprio motu, perspecta hominis dignitate & probitate, conferre censetur, nec mentio fit petitionis vel intercessionis, quæ disciplinæ adversaretur, cujus *externam speciem* servare laboramus. Si collatio est coacta, & vel nominationi patroni, vel laureæ *graduati* debita; hoc exprimendum est. Sed tamen ordinarius hanc quoque personam ante collationem satis explorasse supponitur.

& papæ,
quæ vel
motu
proprio

vel ad in-
stantiam.

II. P A P A suas quoque provisiones *quasi motu proprio* edit; edit tamen & alias imploratus, in quibus non piget exprimere, beneficium fuisse petatum & a papa concessum. Inter has multum interest. Posteriores enim referuntur ad petitionem, quibus papa dat, quod petitur, & sub iisdem dat conditionibus. Quare in petitione exprimendus est modus vacandi cum omnibus impedimentis, veluti si po-